

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 12.4.2005
KOM(2005) 139 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG
EUROPA-PARLAMENTET**

EURO-MIDDELHAVSPARTNERSKABET HAR BESTÅET I TI ÅR

Et arbejdsprogram til at imødegå de næste fem års udfordringer

**{SEK(2005) 482
SEK(2005) 483 }**

DA

DA

1. INDLEDNING: EU ER TIL FULDE ENGAGERET I EURO-MIDDELHAVSPARTNERSKABET

Udenrigsministermødet i Barcelona den 27.-28. november 1995 var et vendepunkt i forbindelserne mellem Den Europæiske Union og dets naboer i den sydlige og østlige del af Middelhavet. Der blev lanceret et partnerskab, som er alsidigt med hensyn til både geografisk og sektoral dækning og fremadskuende, hvad angår politiske, økonomiske og sociale ambitioner.

Barcelona-processen har udviklet et stærkt **partnerskab** på basis af **fælles ejerskab**, dialog og samarbejde. Det har bidraget til at etablere langsigtede politiske og institutionelle forbindelser mellem Europa og Middelhavspartnerne og til at anspore Middelhavspartnerne til at arbejde for reform. En af de vigtigste drivende kræfter bag partnerskabet har været en fælles politisk vilje hos parterne til sammen at bygge et rum for dialog, fred, sikkerhed og fælles velstand. For EU's vedkommende har partnerskabet også styrket de historisk og strategisk stærke bånd og solide forbindelser med Middelhavspartnerne.

EU er i dag i en stadig mere globaliseret verden fortsat den vigtigste partner for Middelhavslandene inden for handel med både varer og tjenesteydelser. Over 50 % af handelen i regionen foregår med EU, og for nogle landes vedkommende er EU bestemmelsesstedet for over 70 % af deres eksport. Europa er den største leverandør af udenlandske direkte investeringer (36 % af de samlede udenlandske direkte investeringer), og EU er regionens største leverandør af finansiel bistand med næsten 3 mia. EUR om året i lån og gavebistand. EU er også den vigtigste kilde til turisme og første bestemmelsessted for migranter.

Der er nu associeringsaftaler på plads mellem EU og Middelhavspartnerne¹, men processen med at skabe et virkeligt regionalt marked hæmmes endnu af den langsomme integration mellem Middelhavslandene indbyrdes. Den vedvarende fragmentering af markederne i den sydlige del af Middelhavsområdet hindrer større investeringer, både indenlandske og udenlandske. Handelen inden for regionen i den sydlige del af Middelhavsområdet er på under 15 %, hvilket er det laveste i verden for nogen region af denne størrelsesorden. Så selvom EU er regionens største partner, har partnerskabet endnu ikke realiseret sit fulde potentiel.

Den regionale dimension af partnerskabet er også blevet væsentligt udvidet med oprettelsen i 2003 af FEMIP (Euro-Middelhavs-faciliteten for investeringer og partnerskab under Den Europæiske Investeringsbank), oprettelsen i 2004 af Den Parlamentariske Forsamling for Euro-Middelhavs-partnerskabet, oprettelsen i 2005 efter beslutning truffet af ministrene i 2004 af Anna Lindh-Euro-Middelhavs-fonden for Dialogen mellem Kulturer i Alexandria og undertegnelsen af Agadir-aftalen² i 2004.

¹ Der er aftaler i kraft med Marokko, Tunesien, Egypten, Jordan, Israel, Den Palæstinensiske Myndighed og Libanon. Aftalen med Algeriet er undertegnet og afventer ratificering. Der er paraferet en aftale med Syrien.

² Agadir-aftalen om et syd-syd-frihandelsområde er indgået mellem Marokko, Tunesien, Egypten og Jordan.

Hvad konferencen til at markere tiåret for partnerskabets beståen betyder for os, er en lejlighed til at gøre status over, hvad Barcelona-processen hidtil har leveret af resultater, og til at se nærmere på, hvor hindringerne for fremskridt ligger, og hvordan man kan nærme sig nogle af de vanskeligere emner på ny for at sikre, at de fælles mål opfyldes.

Det vil også være en lejlighed til at se nærmere på, hvordan den europæiske naboskabspolitik på basis af handlingsplaner, som aftales med partnerlandene, samt Barcelona-processen kan bidrage til en kvalitativ ændring af Euro-Middelhavsforbindelserne. Et af hovedmålene for den europæiske partnerskabspolitik er at støtte og fremme indenlandske reformer. I de bilaterale handlingsplaner sættes der en ambitiøs dagsorden for forskriftskonvergens med EU. På denne måde kan den europæiske naboskabspolitik og Barcelona-processen supplere og gensidigt styrke hinanden.

Den europæiske naboskabspolitik giver partnerne mulighed for at få del i EU's indre marked og en chance for at deltage i EU-programmer og -politikker (på betingelse af, at aftalte prioriteter, som afspejler fælles værdier og politikmål, realiseres). Den hjælper også til at styrke samarbejdet mellem landene i Barcelona-processen og yderligere befordre det regionale og subregionale samarbejde. Det europæiske naboskabs- og partnerskabsinstrument vil levere finansiell støtte til grænseoverskridende og transnationalt samarbejde til supplerende af det aktuelle bilaterale og regionale samarbejde.

Barcelona-erklæringen og dens generelle tilgang er fortsat gyldig, men der er ikke plads til efterladenhed. I UNDP's "Arab Human Development Reports" og Sana'a- og Alexandria-erklæringerne og på Den Arabiske Ligas topmøde i Tunis i 2004 blev det understreget, at der er behov for en udvikling på områder som politisk og økonomisk reform, kvinders rettigheder og uddannelse, hvis regionen ikke skal halte bagefter. Fremskridtene med realiseringen af flere af målene i Barcelona-erklæringen har været langsomme, dels fordi partnerne til tider ikke synes at være helt indstillet på at implementere de principper, som de havde tegnet sig for, dels også på grund af vanskeligheder som følge af de vedvarende konflikter i regionen, og fordi forsøgene på at skabe konsensus sommetider har virket som en hæmsko på dem, som ønskede at komme hurtigt videre. Udviklinger som f.eks. øget globalisering og gensidig politisk og økonomisk afhængighed mellem lande kræver desuden, at partnerskabet tages op til fornyet fælles undersøgelse. På det økonomiske område har manglen på gennemslagskraft i forbindelse med de økonomiske reformer og løsning af de problemer, som har fulgt i kølvandet af økonomisk og handelsmæssig liberalisering, forhindret et kvantespring i niveauet af økonomisk velstand, som den økonomiske integration afføder. Det er nødvendigt at sætte ekstra ind på at udfylde velstandskløften mellem nord og syd. I bilaget til denne meddelelse gives der en detaljeret analyse af Barcelona-processens positive sider og brister, siden den blev indledt i 1995, på partnerskabets tre kapitler (politisk, økonomisk og socialt). Det skal fremhæves, at meddelelsen fokuserer på forslag til at styrke og uddybe partnerskabet i fremtiden. Listen over forslag er ikke udtømmende, og formålet med den er at supplere de forskellige initiativer og programmer, der i øjeblikket er i gang.

Partnerskabets udenrigsministre skal i 2005 mødes i Luxembourg den 30.-31. maj ('Barcelona VII'), og der vil blive afholdt en ekstraordinær konference i Barcelona i slutningen af november. Denne meddelelse skal ses som en forberedelse til begge

møder. Den indeholder forslag til, hvordan der kan gøres større fremskridt på nogle kritiske områder for regionens fremtid og for EU-forbindelserne med Middelhavspartnerne. Når disse initiativer en gang er vedtaget, vil de hjælpe til at løse visse specifikke problemer på kort og mellemlang sigt, som vore partnere vil stå over for i de næste fem år:

(1) Menneskerettigheder og demokrati

Målet er at fremme politiske reformer i forbindelse med menneskerettighederne, demokratiet og fred og sikkerhed og skabe et dybere engagement i en styrkelse af forvaltningen og det partipatoriske demokrati.

(2) Bæredygtig økonomisk vækst og reform

En modernisering af Euro-Middelhavspartnerne økonomier er nødvendig for at de kan drage fordel af de muligheder, som globaliseringen og frihandelen med Europa byder på. En uddybning af den økonomiske integration mellem EU og Middelhavslandene – sammen med en regional syd-syd-integration – vil blive et af nøglemålene for de kommende år. Det skal ske gennem en liberalisering af handel og tjenesteydelser, udvidede investeringer og forskriftskonvergens. Desuden vil det være af stor betydning for et sundt makroøkonomisk miljø, at strukturreformerne med sigte på at fjerne hindringerne for vækst, investering og jobskabelse fortsættes. De økonomiske fordele for regionen med hensyn til beskæftigelse og vækst vil hjælpe Middelhavspartnerne med at skabe 5 millioner nye arbejdspladser om året, som de har brug for for at kunne tilbyde de nyankomne på deres arbejdsmarkeder bedre økonomiske udsigter, og samtidig sikre en vedvarende bæredygtig udvikling.

(3) Uddannelse

Det er af væsentlig betydning for den sociale og menneskelige udvikling i Middelhavspartnerlandene, at kvaliteten af uddannelse forbedres, og at alle får adgang til uddannelse. En tredjedel af befolkningen i Middelhavspartnerne er under 15 år. Uddannelsespolitik og erhvervelse og udbredelse af viden er vigtige faktorer i en bæredygtig, fremtidsorienteret menneskelig udvikling i regionen.

Opmærksomheden bør dog også rettes mod andre områder, og blandt de initiativer, der foreslås i denne meddelelse, kan nævnes forslag med berøring til sociale reformer, migration, masseødelæggelsesvåben og bekæmpelse af terrorisme, som også sigter mod at løse problemer, som vil opstå i de kommende fem år.

Dette arbejdsprogram skal gennemføres gennem Barcelona-processens institutioner og naboskabspolitikken, og det gælder særlig nøgleinstrumentet, som er de nationale handlingsplaner. Et overblik over dette arbejdsprogram tidsmæssige forløb findes i afdeling 3 i denne meddelelse. Der vil blive behov for en betydelig forøgelse af de finansielle ressourcer under de finansielle overslag 2007-2013, og Kommissionen har allerede fremsat forslag vedrørende det nye europæiske naboskabs- og partnerskabsinstrument.

Det er på successive ministermøder blevet fremhævet, at partnerskabet skal gøres **mere synligt** i både EU og i partnerlandene. Tiårsdagen og fejring af 2005 som Middelhavets år byder på en god lejlighed til at ændre på dette forhold med en solid strategi for aktiviteter og arrangementer til at reklamere for partnerskabet.

For at skabe større synlighed skal der sendes en række i fællesskab aftalte, klare og konsekvente budskaber til manden på gaden under anvendelse af de mest effektive kommunikations- og informationsmidler. Massemedierne skal spille en vigtig rolle i den forbindelse.

Kommissionen har allerede præsenteret partnerne for en liste over planlagte informations- og kommunikationstiltag på regionalt og nationalt plan. De omfatter satellit-TV-programmer på regionalt plan, bilaterale aktiviteter sammen med nationale TV- og radiostationer, initiativer sammen med den nationale og regionale presse, proaktive arrangementer og udvekslingsmuligheder for journalister og specifikke aktiviteter rettet mod civilsamfundet og ungdommen. I denne sammenhæng bør der også sættes mere på at modvirke et racistisk indhold i de audiovisuelle medier.

Som aftalt på det sidste udenrigsministermøde i Haag afhænger en effektiv kommunikation af, at alle partnere udsender samme budskaber. Kommissionen opfordrer partnerne til at benytte statslige og ikke-statslige kanaler hertil.

2. ET ARBEJDSPROGRAM FOR DE NÆSTE FEM ÅR

2.1. Fremme af menneskerettighederne og demokratiet

Fremme af politisk reform i henseende til menneskerettighederne og demokratiet er nøglen til at opnå en bæredygtig sikkerhed og stabilitet. Der er med udgangspunkt i Kommissionens meddelelse af maj 2003³ om menneskerettigheder og demokratisering blevet lagt større vægt på samarbejde på disse områder. Partnerne bør overveje, hvordan det kan ske, f.eks. ved at udforme politikker til at fremme ligestilling mellem kønnene, grundlæggende og sociale rettigheder og inddragelse og engagering af partnerne og civilsamfundet og tilskyndelse til udvikling af det. Et vigtigt aspekt i denne forbindelse er, at der bør tilstræbes en fælles opfattelse af demokratiseringens udfordringer, herunder hvilken rolle demokratiske islamiske politiske bevægelser kan spille i national politik. Sana'a-konferencen i januar 2004 var et konstruktivt, vel opreklameret arrangement med 800 deltagere fra civilsamfundet, regeringer og internationale organisationer fra den arabiske verden. Konferencen vedtog en erklæring i ti punkter, blandt hvilke kan nævnes, beskyttelse af menneskerettighederne, kapacitering af kvinder, styrkelse af demokratiet, pluralisme og retsvæsenets uafhængighed. Nogle af disse konklusioner kunne med held drøftes inden for rammerne af Euro-Middelhavspartnerskabet. For nylig er der i UNDP Arab Human Development Report (udgivet den 5. april 2005) med titlen "Towards Freedom in the Arab World" foretaget en dybtgående undersøgelse af underskuddet med hensyn til frihed og god forvaltningsskik, og den fokuserer på,

³ Styrkelse af EU's aktioner for menneskerettigheder og demokratisering med partnere i Middelhavsområdet (KOM(2003) 294).

hvilke friheder og økonomiske og sociale rettigheder der findes i de arabiske lande, og i hvilket omfang de kan udøves.

Kommissionen foreslår på linje med meddelelsen af maj 2003, at der afholdes en Euro-Middelhavskonference i 2006 om menneskerettigheder og demokratisering, som skal forberedes på subregionalt plan. Konferencen bør udnyttes til at puste nyt liv i demokratiet og pluralismen, at informere om fælles bestræbelser inden for rammerne af naboskabspolitikken, foranstalte udvekslinger om god praksis og tilskynde det arabiske civilsamfund til at lade sig involvere. Aktioner til fremme af borgeroplysning og uddannelse i menneskerettigheder vil blive bakket op på regionalt og nationalt plan. Konferencen burde kunne producere konkrete idéer for fremtiden med resultater, som skal omsættes i praksis ved hjælp af naboskabspolitikken og finansieringsinstrumenterne.

På basis af de aktiviteter, som Kommissionen har gennemført på området menneskerettigheder og demokratisering, **vil Kommissionen stille forslag til en demokratifacilitet, som skal tjene til at støtte og belønne partnere, som også viser en klar tilslutning til fælles værdier og til aftalte politiske reformer. Denne facilitet skal inden for rammerne af det europæiske naboskabs- og partnerskabsinstrument have et mere præcist sigte end den specifikke støtte, der kan tilvejebringes i henhold til regionale eller nationale handlingsplaner. Faciliteten vil skulle bringes i anvendelse i 2007.** Den vil også bidrage til en yderligere integration af principperne om god forvaltningsskik, fremme af menneskerettighederne og de demokratiske principper.

2.2. Jobskabelse og bæredygtig økonomisk vækst gennem handelsliberalisering og regional integration

Ved revisionen af Barcelona-processen er det blevet klart, at partnerskabet har haft held til at realisere målet med frihandel med industrivarer mellem EU og hver af Middelhavspartnerne. Partnerne bør nu tage de nødvendige skridt til at udvide dette grundlæggende frihandelsområde med en udvidet handelsliberalisering inden for landbrugsprodukter og fiskevarer og en yderligere åbning af markeder på nye områder såsom tjenesteydelser og etablering. Det anslås, at to tredjedele af den samlede merværdi findes inden for servicesektoren og landbruget. Billedet er mere blandet, når det drejer sig om det generelle mål med at skabe et virkeligt regionalt marked, som kan befordre investeringer og vækst i syd og mindske velstandsforskellen mellem Europa og nabolandene. I betragtning af den kraftige befolkningstilvækst i Middelhavsområdet må det være en prioritet i parternes indbyrdes forbindelser i de kommende fem år at tilføre markedsintegration en ny dynamik for at befordre investeringerne, vækstraterne og jobskabelsen. Nedenfor skitseres, hvordan det kan gøres.

a) Liberalisering af handelen med tjenesteydelser og etablering på et regionalt grundlag mellem villige partnere

Liberalisering af handelen med tjenesteydelser og etablering er et af målene i associeringsaftalerne med alle EU's Middelhavspartnerne. Det er en forudsætning for, at der kan skabes et virkeligt frihandelsområde omkring Middelhavet, som går ud over de frie varebevægelser. Det kunne blive en magtfuld politisk drivkraft bag en

handelsinspireret vækst i Middelhavsområdet med en dominoeffekt på andre økonomiske områder.

Tjenesteydelser tegner sig for ca. 60 % af BNP i Middelhavslandene. Undersøgelser foretaget af Verdensbanken viser, at en liberalisering af handelen med tjenesteydelser giver betydelige velfærdsgevinster (ifølge visse skøn op til tre gange så meget som forventes af en liberalisering af handelen med varer). En liberalisering af tjenesteydelser, som forudsætter alsidige indenlandske reformer, bidrager også til indenlandsk økonomisk tilpasning og reform.

De udenlandske investeringer i regionen er fortsat utilstrækkelige og er blevet identificeret som en af de større brister ved det økonomiske partnerskab. Middelhavspartnerne bør med henblik på at løse dette presserende problem lette etableringsmulighederne i deres region. Det bør ikke begrænses til reguleringsmiljøet for udenlandske og indenlandske investeringer – hvor der allerede er gjort fremskridt – men også indebære en revision af det bredere institutionelle miljø for at fjerne de resterende flaskehalse som f.eks. transaktionsomkostninger, sikkerhed og håndhævelse af kontrakter og ringe beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder.

En liberalisering af handelen med tjenesteydelser og etablering vil kunne fremme handelen og investeringerne mellem EU og dens Middelhavspartnere og dermed mindske den økonomiske kløft mellem nord og syd i partnerskabet. Denne liberaliseringsproces bør ledsages af et udtalt forskriftskonvergens mellem EU's regler for det indre marked og partnerlandenes regler.

På denne baggrund bør EU være rede til at opfordre Middelhavspartnerne til at åbne et nyt kapitel i integrationen ved forhandlinger, ikke efter den traditionelle model ('hub and spoke'), som har været fulgt siden 1995, men på en måde, som kombinerer en nord-syd- og syd-syd-handelsintegration. Princippet om frivillig deltagelse skal være klart og overholdes til fulde. Med denne nye tilgang vil der på regionalt grundlag kunne indledes forhandlinger med de lande, som ønsker det.

Denne tilgang svarer til metoden i rammeprotokollen om tjenesteydelser, som blev vedtaget af handelsministrene i Istanbul i juli 2004, og som skal tjene som grundlag for de kommende forhandlinger. De deltagende lande skal fortsætte med at forhandle med hinanden bilateralt, men resultatet af disse drøftelser vil blive samlet og udvidet til andre på basis af princippet om ikke-forskelsbehandling, som er nedfældet i den såkaldte "regionale mestbegunstigelsesklausul". Denne klausul skal garantere, at alle Middelhavspartnere sikres det bedste tilbud, som EU giver i nogen sektor til noget land. Til gengæld skal de deltagende lande åbne deres sektorer for hinanden såvel som EU.

EU og Middelhavslandene bør derfor enes om at forhandle om en liberalisering og integration af handel med tjenesteydelser og etablering i overensstemmelse med de forpligtelser, der er indgået på regionalt plan, og naboskabs-handlingsplanerne. Der skal kunne indledes forhandlinger med alle Middelhavspartnere, som ønsker at indgå en sådan regional aftale (med undtagelse af Tyrkiet i betragtning af dets status som kandidatland). Kommissionen vil forelægge Rådet et forslag til forhandlingsdirektiver med henblik på indledning af forhandlinger med partnerlandene i andet halvår af 2005. Parterne skal enes om at føre forhandlinger om en liberalisering af

handelen med tjenesteydelser og etablering med en udtalt regional dimension for at gøre denne proces forenelig med målet om oprettelse af et frihandelsområde i 2010.

Der bør fokuseres på at kombinere social udvikling med økonomisk udvikling. I denne forbindelse bør den igangværende bæredygtighedsvurdering yde et betydeligt bidrag, og de deraf udledte henstillinger skal hjælpe til at orientere den fremtidige politik for at garantere, at de grundlæggende sociale og økonomiske rettigheder overholdes.

b) Handelsliberalisering og samarbejde i forbindelse med landbrugsprodukter og fiskevarer

På basis af det arbejde, der er gjort på sektorspecifikke møder på højtstående embedsmandsplan inden for landbrug, **bør der vedtages en køreplan for handelsliberalisering vedrørende landbrugsprodukter, forarbejdede landbrugsprodukter og fiskevarer med et regionalt mandat, som sikrer en høj grad af liberalisering med meget begrænsede undtagelser samt en tidsplan for gennemførelsen**, som er forenelig med bestemmelserne og målene i associeringsaftalerne. Dette bør følges op af et tilsagn om støtte til et **regionalt samarbejdsprogram om udvikling af landdistrikter** og optimering af kvalitetsproduktion fra 2007 i overensstemmelse med målene for naboskabspolitikken. På baggrund af de resultater, der forventes af Euro-Middelhavskonferencen i Luxembourg i maj, vil Kommissionen forelægge Rådet et forslag til forhandlingsdirektiver om handelsliberalisering inden for landbrug og fiskeri til godkendelse med det mål, at der indledes forhandlinger i andet halvår af 2005. **Forhandlingerne bør afsluttes inden for et år for at afstemme liberaliseringen af handelen med landbrugsprodukter og fiskevarer med målene for oprettelse af et frihandelsområde i 2010.**

c) Sikre konvergens i teknisk lovgivning for at lette handelen

En tilnærmelse af teknisk lovgivning om standarder og overensstemmelsesvurdering kan i høj grad bidrage til at skabe handel, tiltrække investeringer og med tiden integrere økonomierne. Målet er at fremme handel ved en tilpasning af standarder og tekniske forskrifter, mindske omkostningerne ved gentagelse af prøvning og certificering og således lette markedsadgangen. Man er allerede gået i gang med harmonisering af økonomisk lovgivning på basis af det arbejdsprogram, som blev vedtaget på Euromed-handelsministerkonferencen i Palermo i juli 2003, og der er taget en række vigtige skridt i retning af en harmonisering og/eller gensidig anerkendelse med tiden af handelsrelaterede standarder i hele Euromed-regionen. Der er navnlig med hver partner indkredset prioriteter for lovgivningstilpasninger. Vejen frem er fælles arbejde inden for rammerne af naboskabspolitikken om faktisk tilnærmelse, modernisering af forskrifter og infrastruktur med den fornødne assistance. Når tilpasningen er afsluttet, og der foreligger ækvivalent lovgivning, kan der, hvor det er muligt, forhandles om aftaler om overensstemmelsesvurdering og godkendelse af industrivarer for således at skabe 'handelskorridorer' i reguleringshenseende til fordel for økonomisk integration og vækst.

d) Økonomisk integration syd-syd

Euromed-processen drejer sig ikke alene om at opbygge præferentielle og gensidige handelsforbindelser mellem EU og de enkelte Med-lande. Et vigtigt aspekt af Barcelona-processen er en styrkelse af handelsforbindelserne mellem Middelhavslandene indbyrdes. Kun på den måde kan det frihandelsområde, der er nævnt i Barcelona-erklæringen, realiseres til fulde. En udvidelse af syd-syd-handelsforbindelserne i regionen er af vital økonomisk betydning for Middelhavslandene. Undersøgelser viser, at der er vældige uudnyttede økonomiske fordele med hensyn til potentielle udenlandske investeringer forbundet med en åbning af handelen mellem Med-landene (syd-syd-handel). De forventes særlig at tage form af økonomisk diversificering og beskæftigelse, som er to af de større problemer i regionen. En regional integration syd-syd i partnerskab med konsoliderede nord-syd-forbindelser er nøglen til at skabe dynamiske og diversificerede økonomier i Middelhavslandene. En af de seneste begivenheder i denne udvikling var undertegnelsen i februar 2004 af Agadir-frihandelsaftalen mellem Egypten, Jordan, Marokko og Tunesien. Der blev indgået andre frihandelsaftaler i 2004, bl.a. mellem Tyrkiet og Marokko, Tyrkiet og Tunesien, Tyrkiet og Den Palæstinensiske Myndighed, som alle er bevis på fremskridt med den regionale integration i Middelhavsregionen.

For dog at kunne skabe et fuldt udbygget frihandelsområde i Euromed-området inden den aftalte frist 2010, skal der indgås mange flere aftaler, og de eksisterende aftaler skal opgraderes til virkelige frihandelsaftaler. Middelhavslandene bør derfor sætte gang i indgåelsen af virkelige indbyrdes frihandelsaftaler for at kunne realisere målet med et bredt Euromed-frihandelsområde i 2010, med hensyn til hvilket der i øjeblikket er en bæredygtighedsvurdering i gang.

På basis af disse frihandelsaftaler bliver det desuden muligt at indføre paneuro-med-oprindelseskumulation. Oprindelseskumulationsordningen forudsætter nemlig, at der består præferenceforbindelser mellem de involverede parter (præferenceoprindelsesregler er pr. definition bundet til præferenceordninger). Paneuro-med-kumulation forventes at blive til stor fordel for erhvervslivet, særlig på grund af lettere adgang til præference samt udvidede produktopsøgningsmuligheder for industrien.

Hvad angår liberalisering af handel med tjenesteydelser og etablering, vil den regionale tilgang, som den kommer til udtryk i det regionale mestbegunstigelsesprincip i rammeprotokollen om handel med tjenesteydelser, sikre en stærk syd-syd-integration.

Der bør lægges en køreplan for oprettelsen af et frihandelsområde inden 2010, herunder frihandel med tjenesteydelser og etablering, og liberalisering af landbrugsprodukter og fiskevarer med udgangspunkt i eksisterende bilaterale og regionale frihandelsaftaler, herunder Agadir-aftalen, samt protokollen om paneuro-med-oprindelseskumulation.

e) Et sundt makroøkonomisk klima

Der må opretholdes et sundt makroøkonomisk klima ved hjælp af passende budget- og pengepolitikker sammen med strukturreformer til at fjerne hindringer for vækst, investeringer og jobskabelse. Der bør i den forbindelse fokuseres særligt på at skabe aktivitetsstimulerende forhold for erhvervslivet, at forbedre styringsfunktioner og

nydefinere statens rolle i økonomien. Middelhavspartnerne bør i denne sammenhæng opfordres til at gøre brug af de økonomiske dialoger, som associeringsaftalerne åbner mulighed for, for at konsolidere fremskridt med makroøkonomisk stabilisering og vækstpolitikker som omhandlet i handlingsplanerne som led i den europæiske naboskabs- og partnerskabspolitik. **Disse spørgsmål vil blive rejst på ministerkonferencen i Rabat i juni 2005.**

f) En Euromed-udviklingsbank

Middelhavspartnerne har for nylig peget på, at der er behov for en *Euromed-udviklingsbank*. Det skal i den forbindelse bemærkes, at EIB har gjort store fremskridt med Euro-Middelhavs-faciliteten for investeringer og partnerskab (FEMIP), som yder lån til Middelhavspartnerne i størrelsesordenen 2 mia. EUR om året. Det bør vurderes, hvordan FEMIP støtter aktiviteter i den private sektor. Ecofin-Rådet vedtog i november 2003 at tage FEMIP's mandat op til fornyet overvejelse inden udgangen af 2006. **Muligheden for at oprette en Euromed-udviklingsbank bør overvejes nøje i lyset af erfaringerne med FEMIP, af tidligere overvejelser over dette projekt og under hensyntagen til den generelle revision af EIB's eksterne mandater. Kommissionen vil fremlægge en vurdering heraf i 2006 i samråd med EIB.**

g) Transport

Det er en væsentlig forudsætning for, at frihandelsområdet kan fungere effektivt, at der udvikles et Euromed-transportnet med gode sammenkoblinger (mellem EU og Middelhavspartnerne og mellem Middelhavspartnerne indbyrdes) og fastlægges fælles policy-mål. Forskriftsreform og markedsåbning bør også følges op af betydelige investeringer i infrastruktur. FEMIP kan tilbyde betydelige ressourcer til investeringer. **På et Euromed-transportministermøde i 2005 med deltagelse af EIB bør der vedtages en plan for et regionalt transportinfrastrukturnet med en liste over prioriterede projekter samt rettes en række henstillinger til at fremme Euromed-transportssamarbejdet og reform af transportsektoren i Middelhavspartnerlandene.**

h) Energi

En gradvis etablering af et Euromed-energimarked spiller en central rolle med hensyn til at realisere målene i Barcelona-erklæringen og sikre en generel økonomisk og social udvikling i regionen. Der gennemføres vigtige projekter på subregionalt plan til at udvikle et sådant marked, f.eks. den gradvise integration af Maghreb-landenes elmarkeder med EU's elmarked, integration af gasmarkederne i Mashrak-regionen, energiprojekter af fælles interesse for Israel og Den Palæstinensiske Myndighed og bygningen af Medgaz og Arab Gas rørledningen.

Der bør afholdes et Euromed-energiministermøde i 2006 for at sætte skub i den subregionale integration af energimarkeder og –infrastruktur.

i) Miljø og bæredygtig udvikling

Tiårsdagen for Euro-Middelhavspartnerne er en passende lejlighed til at lancere et større, yderst synligt og ambitiøst initiativ til at forbedre gennemsnitsborgerens

livskvalitet gennem en oprensning af Middelhavet inden 2020. Målet bør være at tackle alle større forureningskilder, herunder industriudledninger, byaffald og særlig byspildevand. Et sådant initiativ vil forbedre udsigterne for udvikling af turisme, bidrage til at bremse forringelsen af lokale fiskebestande og skaffe sikkert drikkevand til millioner af mennesker.

Der vil blive brug for en klar politisk opbakning og betydelige investeringer til at opbygge den nødvendige kapacitet og tilvejebringe støtte på lokalt plan (også støtte til bæredygtig byforvaltning og mobilisering af lokale aktører), overførsel af bedste praksis (herunder integreret kystzoneplanlægning) samt større investeringer i miljøinfrastruktur. Det skulle være muligt at realisere dette projekt, hvis der er en klar tilslutning til at koncentrere finansiell bistand om at opfylde dette mål.

Kommissionen foreslår, at der fastlægges en præcis tidsplan sammen med Middelhavspartnerne for vedtagelse af foranstaltninger til en gennemgribende oprensning af Middelhavet inden 2020. Tidsplanen bør vedtages i 2006.

2.3. En bedre uddannelse for alle

a) Almen uddannelse og erhvervsuddannelse

I UNDP's "Arab Human Development Reports" har man understreget behovet for væsentlige forbedringer på uddannelsesområdet. Dette spørgsmål blev sidst taget op og understreget på ministerkonferencen "Et fremtidsforum", der blev afholdt i Rabat den 11. december 2004. Det vil også være emnet for undervisningsministerkonferencen "Et fremtidsforum", som skal holdes i Jordan i maj 2005.

Kommissionen erkender den store betydning, som udviklingen af de menneskelige ressourcer har for den økonomiske og sociale udvikling i Middelhavslandene. Med dette formål for øje anvender Kommissionen 704 mio. EUR til igangværende støtteprogrammer vedrørende *almen uddannelse og erhvervsuddannelse* i Middelhavspartnerlandene under det løbende MEDA-program for 2000-2006.

For at sikre, at Middelhavspartnerne kan deltage i og drage fordel af videnssamfundet, bør der indgås en aftale om at øge ressourcerne til programmerne for almen uddannelse og erhvervsuddannelse baseret på en partnerskabstilgang og med fokus på fremme af og støtte til de skræddersyede reformer, som disse lande har brug for. Dette burde igen resultere i en væsentlig stigning i den procentuelle andel af de midler, som EU anvender på disse områder. **Kommissionen foreslår, at der indledes en dialog med partnerlandene og medlemsstaterne med henblik på en væsentlig forøgelse af det bilaterale samarbejde inden for almen uddannelse og erhvervsuddannelse. Målet bør være at skabe en stigning på mindst 50 % i den del af det finansielle samarbejde, der anvendes til uddannelse fra og med 2007, samtidig med at der gøres en fornyet indsats fra de nationale regeringers side for at investere i denne sektor.**

Omfanget af disse udfordringer kræver ikke blot en øget EU-finansiering, men også en mere omfattende og bedre koordinering og medvirken fra andre bidragsyders side, som f.eks. EIB, Verdensbanken og UNDP. Middelhavspartnerne selv bør også forpligte sig til at afsætte en betragtelig del af de nationale udgifter til uddannelse og

udryddelse af analfabetisme og indføre foranstaltninger for at sikre en bedre anvendelse af disse udgiftsposter.

Det styrende princip i EU's strategi er princippet om partnerlandets regerings ejerskab og behovet for at sikre en velafbalanceret tilgang, der igen sikrer, at reformerne vil være bæredygtige på langt sigt. Kommissionen vil fortsat fremme lighedsprincippet, hvilket medfører, at der lægges særlig vægt på underprivilegerede grupper og lokale befolkningsgrupper såsom analfabeter, kvindelige studerende og befolkningsgrupper i land- og forstadsområder. Kommissionen vil også støtte bestræbelserne for at modernisere uddannelsessystemet og udvide adgangen til informations- og kommunikationsteknologi. Sidstnævnte spørgsmål bør også tages op på Euro-Middelhavsministerkonferencen i Irland til april, når emnet informations-samfundet skal drøftes.

Målet for partnerskabet bør være at forbedre kvaliteten, relevansen og sammenhængen i den almene uddannelse og erhvervsuddannelse set ud fra regionens socioøkonomiske behov samt at øge den procentvise tilgang til og forbliven i uddannelsessystemet, især hvad angår befolkningsgrupper, der risikerer udelukkelse. **I overensstemmelse med millennium-udviklingsmålene og gennem en kombination af støtte til forskellige politikker bør EU og partnerlandene fokusere på at nå tre nøglemål senest i 2015: udryddelse af analfabetisme i regionen, optagelse af alle drenge og piger i grundskolerne og fjernelse af uligheder mellem kønnene på alle niveauer i uddannelsen, hvilket fordrer en særlig indsats for at sikre, at kvinder deltager i uddannelsen på alle trin.**

b) Mobilitet inden for den højere uddannelse

Siden 2002 har Euro-Middelhavspartnerskabet vedtaget en række initiativer for mobilitet og akademiske kontakter med det formål at øge den gensidige forståelse af og opmærksomhed omkring unge under uddannelse. På ministerkonferencen i Valencia i 2002 foreslog Kommissionen med Rådets efterfølgende tilslutning at udvide Tempus-programmet til også at omfatte Middelhavspartnerne og at øge samarbejdet under Euro-Middelhavs-ungdomsprogrammet. Disse aktiviteter supplerer støtten til systemreformer. Inden for rammerne af naboskabspolitikken har partnerne vedtaget at videreføre de sociokulturelle og uddannelsesmæssige udvekslingsordninger. **I 2006 agter Kommissionen at styrke de igangværende mobilitetsprogrammer ved at iværksætte en omfattende studiestipendieordning for universitetsstuderende, der skal finansieres af såvel Kommissionen som værtslandene i Euro-Middelhavsregionen.** Denne stipendieordning skal gennemføres inden for rammerne af de eksisterende instrumenter, dvs. gennem en særlig ordning under Erasmus Mundus-programmet (2004 – 2008) eller ved at styrke de studerendes mobilitet inden for Tempus-ordningen. **En vis procentdel af denne ordning vil være forbeholdt kvinder.** Kommissionen agter også at foreslå partnerne, at de overvejer at give elever, der er ved at afslutte deres skolegang, mulighed for enten at tilbringe et helt akademisk år eller følge et sommerkursus på en skole i et andet partnerland. Den interkulturelle dialog blandt unge gennem ungdomsudveksling, frivillig tjeneste og andre ikke-formelle uddannelsesaktiviteter bør fortsat nyde fremme.

For at fremme udvekslingen af personer mellem EU og partnerlandene bør vi sammen udarbejde en ordning for anerkendelse af såvel akademiske som

erhvervsmæssige kvalifikationer. Til den ende bør partnerlandene overveje at indføre generalistuniversitetskvalifikationer gældende i hele regionen, som vil kunne anerkendes i EU og internationalt.

På grund af naboskabspolitikken vægtning og mål har Middelhavspartnerne en interesse i at udbyde kendskabet til europæisk integration. Partnerne bør derfor enes om at øge antallet af studerende i europæiske studier på Middelhavspartnerne høgere læreanstalter.

2.4 Retfærdighed, sikkerhed og frihed, herunder migration og social integration

Der må etableres et øget samarbejde med det formål at udvikle fælles aktioner med hensyn til retfærdighed, sikkerhed og frihed i Middelhavsområdet. Gennem oprettelse af partnerskabsaftaler om bekæmpelse af trusler mod sikkerheden såsom organiseret kriminalitet, narkotikahandel og terrorisme og gennem et fornyet initiativ, som har til formål at sætte gang i omlægningen af arbejds gange i det offentlige, og ved at udvikle demokrati, menneskerettigheder og retsstaten, vil partnerne i Middelhavsområdet nærme sig EU.

Vedtagelsen i Valencia af et regionalt rammeprogram og den efterfølgende gennemførelse af det regionale JLS-program var et stort skridt fremad, hvilket også har virket fremmende for samarbejdet på bilateralt plan.

Det er nu på tide at iværksætte nye programmer og aktioner, der sigter mod at fremme reformer og samarbejdet mellem forskellige retssystemer, og som har som mål at bekæmpe organiseret kriminalitet, narkotikahandel og terrorisme, og som også sigter mod en fælles tilgang til forvaltningen af migrationsstrømme.

Kommissionen er af den opfattelse, at den rolle, som associeringsaftalerne og naboskabshandlingsplanerne spiller, især takket være den institutionelle dialog, der finder sted i underudvalget for retfærdighed og sikkerhed og i arbejdsgruppen for migration og sociale anliggender, er af særlig stor betydning.

Det parvise samarbejde mellem partnerforvaltninger i EU- og Middelhavslandene har vist sig at være særligt nyttigt inden for dette specifikke område og bør derfor fremmes yderligere. Der vil kunne ydes støtte til pilotprojekter i henhold til naboskabshandlingsplanerne og det nye ENPI (europæisk naboskabs- og partnerskabsinstrument).

Migration og social integration af indvandrere er et særligt følsomt spørgsmål. Her ved 5 mio. borgere, som stammer fra Middelhavspartnerlande, opholder sig nu legalt med fast bopæl i et EU-land. De fleste af dem er af marokkansk, algerisk og tyrkisk afstamning⁴. Den demografiske situation i EU bevirker imidlertid, at der nu er behov for, at nye indvandrere melder sig til arbejdsstyrken⁵. I stedet for at fokusere på at

⁴ Oplysningerne stammer fra årsrapporten om asyl og migration (2001), som kan fås online på denne adresse:

http://europa.eu.int/comm/justice_home/doc_centre/asylum/statistical/doc_annual_report_2001_en.htm.

Det skal understreges, at dette tal kun omfatter statsborgere fra tredjelande, men ikke tidligere statsborgere fra tredjelande i Middelhavsområdet, der har erhvervet statsborgerskab i værtslandet.

⁵ Grønbo om en EU-metode til at styre økonomisk migration – KOM (2004) 811 endelig.

reducere migrationspresset burde partnerne enes om en mere strategisk tilgang med det formål at få mest muligt ud af migrationsstrømmen. En sådan tilgang kræver et øget samarbejde for at undgå de menneskelige tragedier, der finder sted i Middelhavsområdet som et resultat af forsøg på at komme ind i EU på ulovlig vis. I partnerskabsaftalerne bør det være et klart prioriteret område at undgå yderligere tab af menneskeliv.

Associeringsaftalerne og naboskabshandlingsplanerne vil kunne medvirke til at fremme en fælles forvaltning af migrationsstrømme (herunder lempelser med hensyn til visumregler) og integrationen af indvandrere. Visse af associeringsaftalerne skabte mulighed for at gøre fremskridt med hensyn til ligebehandling af vandrende arbejdstagere. Der må fortsat gøres en indsats for at fremme integrationen i værtslandet, bl.a. ved at intensivere bekæmpelsen af diskrimination og social udstødelse. Det nye ENPI kan anvendes til at fremme en samlet tilgang, der omfatter samarbejde mellem partnerne hen over grænserne og mellem partnerne og deres nabolande, og endelig åbner det mulighed for at undersøge, om der vil kunne oprettes et Euro-Middelhavscenter for migrationsstudier. Alle aspekter må tages med, også de arabiske partners ønske om at drøfte bekæmpelse af racisme og fremmedhad samt en undersøgelse af arbejdsmarkedene i EU og i partnerlandene.

Efter en grundig forberedelse på højt embedsmandsplan bør Euro-Middelhavslandenes ministre for sociale anliggender, retsvæsen og indenrigsanliggender mødes, senest i 2007, for at træffe aftale om en række yderligere foranstaltninger til fremme af samarbejdet på disse områder. Det bør også overvejes at inddrage de lokale myndigheder og civilsamfundet i disse spørgsmål.

2.5 Terrorisme

Siden 1995 er truslerne mod partnerskabets sikkerhed steget betragteligt. Dette ses tydeligst i forbindelse med bekæmpelsen af terrorisme. Der er gjort fremskridt med hensyn til et styrket politisamarbejde og mellem retlige og andre myndigheder, og disse områder vil blive yderligere udviklet i regionalprogrammets anden fase; men der er endnu lang vej igen med hensyn til at opbygge den tillid, der er nødvendig for at kunne udveksle oplysninger om truslen fra terroristorganisationer og enkeltpersoner. Det bilaterale samarbejde staterne imellem har vist sig at være utilstrækkeligt til at kunne bekæmpe den globale terrortrussel. Siden 2001 har alvorlige terrorangreb ramt en række Euro-Middelhavslande, og samtidig hermed er den regionale dialog om en løsning af problemerne alt for ofte strandet på grund af uoverensstemmelser omkring definitioner.

Partnerne bør enes om at fortsætte såvel et udbygget praktisk samarbejde i bekæmpelsen af terrorisme under fuld overholdelse af menneskerettighederne som en politisk dialog om dens grundliggende årsager. Herudover **foreslår Kommissionen, at Euro-Middelhavspartnerne indleder drøftelser om en adfærdskodeks for foranstaltninger til bekæmpelse af terrorisme, herunder de finansielle aspekter, således som det blev foreslået af de arabiske partnere, med det formål at nå frem til en aftale inden udgangen af 2007.**

Samarbejdet på bilateralt plan må styrkes, og kapitlet om dette område i ENP-handlingsplanen skal gennemføres i fuldt omfang. Det er også vigtigt at sikre en

bredere geografisk tilgang, således at landene, der ligger syd for Sahara, ligeledes involveres i samarbejdet. Initiativer som oprettelse af et regionalt terrorbekæmpelsescenter i Algier må derfor hilses velkomment.

2.6 Masseødelæggelsesvåben og ESFP

EU samarbejder med Middelhavspartnerne om at nå de mål, der er nedfældet i Barcelona-erklæringen, nemlig at skabe en Middelhavsregion, der er fri for masseødelæggelsesvåben; dette skal overholdes fuldt ud af alle landene i regionen, som må gennemføre deres internationale forpligtelser på dette område. Disse mål er anført i associeringsaftalen med Syrien og i naboskabshandlingsplanerne.

Kommissionen hilser det initiativ, der er taget af generalsekretæren/den højtstående repræsentant om at afholde en workshop om dette emne, velkomment. Workshoppet afholdes i 2005. Partnerne bør nå til enighed om at sikre et effektivt samarbejde, der gør det muligt for dem at gennemføre deres forpligtelser vedrørende eksport, transit, kontrol af det endelige anvendelsesformål og håndhævelsesprocedurer. Kommissionen er rede til at undersøge, hvilken teknisk bistand der kan være tale om.

Samarbejdet inden for rammerne af den europæiske sikkerheds- og forsvarspolitik (ESFP) bør udbygges yderligere på et regionalt, subregionalt og bilateralt grundlag for at øge opmærksomheden omkring de muligheder, der består for at samarbejde om konfliktforebyggelse og krisestyring. Det kommende seminar, der skal holdes i Athen i juni, frembyder en sådan mulighed.

2.7 Fredsprocessen i Mellemøsten

Undersøgelsen viser, at vedvarende konflikter ligger hindringer i vejen for fremskridt i partnerskabsaftaler. Dette gælder især for fredsprocessen i Mellemøsten. De arabiske partners undersøgelse⁶ lægger særlig vægt på dette forhold. Efter det seneste møde mellem den israelske statsminister og præsidenten for Den Palæstinensiske Myndighed er der opmuntrende tegn på fremskridt. Barcelona-processen vil kunne yde sit til dette, selv om denne ikke er det rette forum for at nå frem til en løsning på konflikten. Partnerne burde slå til lyd for en styrkelse af Mellemøstkvartettens bestræbelser og lette gennemførelsen af målene for køreplanen, der omfatter oprettelse af en demokratisk palæstinensisk stat, der lever side om side med Israel i fred og sikkerhed; dette skal være den overordnede ramme for den israelsk-palæstinensiske fredsproces. Euro-Middelhavspartnerne må fortsat yde støtte til samarbejdet mellem parterne, især inden for industrisektoren og den økonomiske sektor, hvorved den politiske proces støttes. I forbindelse med en løsning af konflikten bør partnerskabet give Europa de instrumenter, der er behov for for at bevare freden, når den først er skabt gennem et charter for fred og stabilitet, og også sikre den tættest mulige integration af alle partnere i EU's område gennem naboskabspolitikken.

⁶ Den 31. januar offentliggjorde de arabiske partnere i Barcelona-processen et dokument med den engelske titel: « Elements of the Arab contribution to the evaluation and enhancement of the Barcelona Process ».

2.8 Bidrag til løsning af andre konflikter

Den Europæiske Union må endvidere vise, at den er villig til at hjælpe med at løse andre konflikter i regionen, som f.eks. i det vestlige Sahara, hvorved man vil kunne fjerne en væsentlig hindring for udviklingen af den fortsatte integrationsproces med Den Arabiske Maghreb-Union. I denne sammenhæng spiller EU-støtten til regional integration i Maghreb allerede en betydelig rolle.

2.9 Civilsamfundet

Hvad civilsamfundet angår, vil man med støtte fra de eksisterende regionalprogrammer og Anna Lindh-fonden kunne oprette virtuelle universitetsnetværk i Euro-Middelhavsregionen. Fonden skulle anvendes til at fremme civilsamfundets rolle i processen, overvinde stereotyper og fjendtlig indstilling baseret på uvidenhed og bidrage til at skabe ægte partnerskaber mellem folk. I overensstemmelse med en idé, der allerede indgår i Barcelona-erklæringen, bør der udarbejdes en regional strategi "mod racisme, fremmedhad og intolerance" i forbindelse med partnerskabsinstrumenterne, herunder Anna Lindh-fonden.

Civilsamfundet og arbejdsmarkedets parter bør stræbe efter at nå frem til enighed om, hvilke metoder der kan anvendes for at styrke deres profil i partnerskabet. De kan udvikles ved at fremme deltagelsen af grupper, der repræsenterer civilsamfundet på regionalt og nationalt plan, og lade dem deltage i generelle og sektorspecifikke høringer; herigennem får de på en mere samlet og effektiv måde mulighed for at give udtryk for deres synspunkter i alle anliggender, der angår partnerskabet. Med hensyn til gennemførelsen af associeringsaftalerne og den europæiske naboskabspolitik, kunne man aftale at holde regelmæssige forberedende møder med organisationer, der repræsenterer civilsamfundet, før og efter hvert underudvalgsmøde om menneskerettigheder og demokratisering.

Lige muligheder for mænd og kvinder udgør et tværgående spørgsmål, som har indvirkning på såvel den menneskelige som den økonomiske udvikling.

Det vil være hensigtsmæssigt at afholde en Euro-Middelhavskonference med deltagelse af regeringsrepræsentanter og repræsentanter for civilsamfundet; konferencens formål skal være at skabe større opmærksomhed omkring ligeberettigelses betydning og iværksætte praktiske metoder til afhjælpning af situationen. Konferencen skulle finde sted i 2006, og der kunne ved den lejlighed fremsættes konkrete forslag til fremtidige aktioner, hvis resultater skulle gøres operationelle via naboskabspolitikken og dens finansieringsinstrumenter.

2005 er også 10-året for Beijing-erklæringen og for handlingsprogrammet for kvinders rettigheder; begge møder i Euro-Middelhavsregi bør tydeligt understrege den betydning, som Barcelona-processen tillægger en styrkelse af kvinders indflydelse og status. **Kommissionen deltager aktivt i "Arab International Women's Forum"'s bestræbelser for at gøre fremskridt på dette område og foreslår derfor, at der oprettes et tværregionalt netværk af kvindelige ledere, der repræsenterer erhvervsliv, kunst, politik og civilsamfundet.**

3. TIDSPLAN FOR NØGLEINITIATIVER

På grundlag af ovenstående henstiller Kommissionen, at der på ministerkonferencen i Luxembourg og Barcelona i år arbejdes for at skabe enighed om at iværksætte følgende fremtidige partnerskabsinitiativer:

2005	– Euro-Med-partnerne bør iværksætte regionale forhandlinger på et frivilligt grundlag om liberalisering af tjenesteydelser og etablering. Kommissionen vil forelægge Rådet forslag til forhandlingsdirektiver til godkendelse.– Euro-Med-partnerne bør enes om en køreplan for liberalisering på landbrugsområdet, også for forarbejdede landbrugsprodukter og fiskevarer. Kommissionen vil forelægge Rådet forslag til forhandlingsdirektiver til godkendelse, så forhandlingerne med partnerlandene kan indledes.– Pan-Euro-Med-oprindelsesprotokollen skal gradvis indføres i hele Euro-Med-området fra og med 2005.– Afholdelse af en workshop om masseødelæggelsesvåben i 2005.– Afholdelse af et Euro-Med-transportministermøde inden årets udgang med deltagelse af EIB til at godkende et regionalt transportinfrastrukturnet til sammenkobling med det transeuropæiske transportnet og vedtage prioriteterne for Euro-Med-transportssamarbejdet inden for de nærmeste år.– Afholdelse af en ministerkonference i Rabat om økonomiske og finansielle anliggender.
2006	– Afholdelse af en Euro-Middelhavskonference om menneskerettigheder og demokratisering; denne konference forberedes på subregionalt plan.– Tilnærmelsesarbejdet inden for teknisk lovgivning, standarder og certificering skal være så langt fremskredet, at der kan indledes forhandlinger om aftaler om overensstemmelsesvurdering.– Afholdelse af en Euro-Middelhavskonference om ligestilling mellem mænd og kvinder med deltagelse af regeringsrepræsentanter og repræsentanter for arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet. På konferencen fokuseres der på en sammenligning af de mest velegnede metoder i regionen til at højne status for kvinder i samfundet og øge det bidrag, de yder til den menneskelige udvikling.– Vedtagelse af en tidsplan med konkrete foranstaltninger til en gennemgribende oprensning af Middelhavet inden 2020.– Kommissionen vil i lyset af erfaringerne med FEMIP og efter høring af partnerlandene inden årets udgang vurdere muligheden for at oprette en Euro- Med-udviklingsbank.– Kommissionen vil iværksætte en stipendieordning for universitetsstuderende enten under det eksisterende Erasmus Mundus-program eller ved at styrke mobilitetsaktiviteterne under Tempus-programmet.

- Afholdelse af et Euro-Med-energiministtermøde til fremme af integration af de subregionale energimarkeder og –infrastrukturer.
- 2007
- Euro-Middelhavspartnerne indgår en aftale inden årets udløb om en adfærdskodeks om foranstaltninger til bekæmpelse af terrorisme.
 - Afholdelse af en Euro-Middelhavskonference med deltagelse af justits- og indenrigsministre samt repræsentanter for de lokale myndigheder om forvaltning af migrationsstrømme og social integration.
 - Fastlæggelse af et regionalt program for udvikling af landdistrikterne og optimering af kvalitetsproduktion.
 - Efter forudgående samråd med partnerlandene skal den procentvise andel af det bilaterale samarbejde i uddannelsessektoren øges med 50 % af de nationale og regionale vejledende programmer.
 - Ikrafttræden af demokratifaciliteten.
- 2010
- Alle syd-syd-frihandelsaftaler skal være indgået og iværksat inden årets udgang, også hvad angår tjenesteydelser og etablering samt landbrug.
 - Færdiggørelse af Euromed el- og gasmarkederne og infrastrukturens sammenkobling.

INDHOLDSFORTEGNELSE

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-PARLAMENTET.....	1
EURO-MIDDELHAVSPARTNERSKABET HAR BESTÅET I 10 ÅR.....	1
1. Indledning: EU er til fulde engageret i Euro-Middelhavs-partnerskabet.....	1
2. Et arbejdsprogram for de næste fem år	4
2.1. Fremme af menneskerettighederne og demokratiet	4
2.2. Jobskabelse og bæredygtig økonomisk vækst gennem handelsliberalisering og regional integration	5
2.3. En bedre uddannelse for alle	10
2.4. Retfærdighed, sikkerhed og frihed, hrunder migration og social integration	12
2.5. Terrorisme	13
2.6. Masseødelæggelsesvåben og ESFP.....	14
2.7. Fredsprocessen i Mellemøsten	14
2.8. Bidrag til løsning af andre konflikter	14
2.9. Civilsamfundet	15
3. Tidsplan for nøgleinitiativer.....	16